

La preocupació per la seva persona surt molt sovint al llarg de les anotacions de l'any 1931.

Hi ha molts indicis del fet que sovint se sent poca cosa, però a la vegada hi ha molts trets que mostren que se sentia molt important.

A vegades dona la sensació que té la seva autoestima molt alta. Es considera, per exemple, més intel·ligent que la resta dels humans. Però sempre mostra més símptomes de sentir-se poca, per exemple creu que és mentider, mesquí, vanitos (p. 61) i un pobre pecador(p. 68).

També surt en algun moment que està desesperat, tot i que el suïcidi no sigui la solució.

Se sent dèbil com un nen, no pas com un mestre.

Malgrat, però, tots aquests moments d'autoestima tan baixa, la seva perspectiva personal és positiva, perquè considera que ell comença una nova manera de fer filosofia que a la vegada tanca tota la història de la filosofia anterior perquè sembla que la consideri superada amb la seva nova manera d'entendre la filosofia del llenguatge.

Però, com qualsevol altre mortal, necessita l'afecte dels altres, ja que sense això no podria viure.

Relació amb Margeritte. Aquesta relació està basada en pensaments que el turmenten, perquè sembla que cregui que no li pot donar el que ella busca, potser una forma de vida burgesa i una estabilitat emocional. Es una relació que el turmenta, perquè sembla considerar que no persegueixen el mateix d'una relació. Per això la veu com si fos el final d'una tragèdia. Sembla que tenien concepcions de la vida molt diferents. Tanmateix, aquesta relació no és una simple

anècdota, sinó que té valor d'una cosa més profunda: mostra com era Wittgenstein en el seu interior, com pensava, què esperava dels altres, com entenia una relació de parella...

Relació amb la filosofia

El seu nom en relació amb la filosofia serà el de "terminus ad quem" (terme on s'arriba). Es pregunta: quina és la funció de la filosofia? Per a què serveix? És la de tranquil·litzar l'esperit. Per entendre-ho, cal tenir en compte que la filosofia s'ha ocupat tradicionalment de determinats problemes que atabalen l'ésser humà. Wittgenstein creu que, si entenem la filosofia com a anàlisi del llenguatge, aquests problemes desapareixen per si sols, es dissipen, i aquest fet produeix la tranquil·litat que busquem i que no trobarem en cap teoria filosòfica, sinó en el fet que constatem que aquelles preguntes que ens turmentaven i que sempre ens turmenten, no tenen sentit..

Els seus pensaments són molt ràpids, igual que els somnis.

Tant la filosofia com la vida mostren moltes analogies. Sovint hem de fer cas a les suaus veus que ens indiquen el camí.

La gent que no té consciència, tenen coneixements i habilitats, però no tenen sensibilitat refinada.

Som capaços de suportar l'horror i això deu tenir algun significat.

Es compara amb Spinoza i diu que ell es considera un pobre pecador, ja que ho reconeixia, mentre que Spinoza no

ho reconeix i així no ha de canviar la seva vida. Si ho reconeix vol dir que és valent.

Sovint els seus pensaments neixen desarticulats degut fàcilment al mal ús del llenguatge verbal.

A vegades es queda admirat del que pot arribar a escriure. Però a vegades el valor del que escrivim creu que també depèn del mal ús que fem del que pensem.

S'alegra del seus propis pensaments. I es pregunta si això és alegria per la vida.

Tot i que la física i la filosofia són disciplines diferents, considera que els alumnes de física està més ben preparats que els de filosofia per entrar en aquest món de les idees. Per què? Perquè no estan "contaminats" amb els clàssics problemes de la filosofia.

No se sent gens vinculat a la societat burgesa que viu al seu voltant. Però se'n pot desvincular? És evident que no, perquè tot el seu món personal gira al voltant del món culte vienès de final de segle, o sigui, està articulat per una cultura burgesa (música, literatura, arquitectura, pintura, ciència, filosofia...) que va il·luminar Europa.

Tot el que ell pensa, tot el que li bull al cap, s'hauria de retrobar en l'evolució dels seus pensaments ("moviments del pensar"), dels seus conceptes morals.

Quan resol qüestions filosòfiques té la sensació que ha fet quelcom important per la humanitat.

Valoració final

Una cosa que crida l'atenció en aquesta part de la meua síntesi és la referència a la seva persona. Està molt lligada a la seva concepció de la filosofia i a com valora ell el seu lloc en la història de la filosofia.

1. Wittgenstein se'ns presenta com una persona molt sensible i molt conscient de la seva condició de geni. Sap també clarament que la vanitat és el seu punt feble. Sobretot perquè s'adona que la vanitat treu valor ètic al seu treball. I ell, fent filosofia, vol fer un treball d'ètica, o sigui, vol preservar el valor absolut. Nota, doncs, que hi ha una contradicció entre l'objectiu de fer filosofia del llenguatge per preservar el valor ètic absolut i la seva vanitat. Per què? Perquè la vanitat fa que se senti més important que el valor ètic que vol preservar. Per culpa de la vanitat creu que el seu treball no té valor i que la seva persona és miserable.

2. La filosofia de Wittgenstein és filosofia del llenguatge. O sigui, anàlisi del llenguatge amb la intenció de trobar un límit real, objectiu, entre el que es pot dir amb sentit i el que només es pot mostrar (sense poder-ho dir). I el que no es pot dir és justament el valor ètic absolut. Recordem la *Conferència sobre ètica*: l'ètica és, en si, sobrenatural, i no pas un simple codi de normes. I l'única manera de respectar l'ètica (entesa així) és orientant la voluntat cap al valor absolut. O sigui, entre altres coses fent fora la vanitat de creure's superior i únic en la història de les idees.

Veiem, doncs, que hi ha una coherència entre aquests diaris dels anys 30 i el sentit de la filosofia de Wittgenstein.